

Бокшань Галина,

Херсонський державний аграрно-економічний університет (Херсон, Україна)

ORCID ID 0000-0002-7430-8257

e-mail: alebo@ukr.net

ЛІТЕРАТУРНА ПРОЄКЦІЯ ПАНДЕМІЇ В РОМАНІ МАРЛЕН ГАУСГОФЕР «ЗА СТІНОЮ»

Контекст доби може спровокувати несподіване прочитання тієї чи іншої книги з огляду на перегуки її мотивів із поточними суспільними реаліями. Сюжет роману М. Гаусгофер настільки виразно перегукується з феноменами сьогодення, що спонукає до його чергового переосмислення. Хоча твір був виданий німецькою мовою ще в 1963 р., до українського читача він дійшов у перекладі лише у 2020 р., що пояснює невелику кількість розвідок, присвячених його літературознавчому аналізу. Останнім часом збільшилася кількість рецензій на цей роман в англомовній літературній критиці, що акцентують потребу в реінтерпретації твору в контексті поширення коронавірусної інфекції, у чому вбачаємо актуальність теми запропонованої розвідки. Мета статті — дослідити специфіку літературної проєкції пандемії в романі Марлен Гаусгофер «За стіною», ідентифікуючи й аналізуючи художні версії міфосценаріїв у творі.

Теоретичною основою дослідження було обрано концепцію Ю. Вишницької, викладену в монографії «Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах». У ході роботи було використано такі методи літературознавчого аналізу, як інтертекстуальний, семіологічний, психоаналітичний і поетологічний. Уже на початку роману «За стіною» оприявнюються елементи міфосценарію кінця, в основі якого лежить есхатологічний сюжет. Цей міфосценарій у творі М. Гаусгофер разом із міфосценарієм початку виступає частиною універсальної світоглядної дуалістичної моделі. В антиутопії «За стіною» можна вбачати самотутню літературну проєкцію пандемії, що найчіткіше оприсутнюється в сюжеті про ізоляцію, в артикуляції базової архаїчної опозиції «життя — смерть». У романі австрійської письменниці ця проєкція переконливо візуалізована в міфосценаріях початку, кінця та ініціації, що виявляють дифузність контурів структури й ознаки трансгенності — здатності одного міфосценарію перетікати в інший. Інтерпретація цих міфосценаріїв дає змогу ідентифікувати аналізований твір як зразок неоміфологічної літератури. Антиутопія М. Гаусгофер відкриває простір для різноаспектних літературознавчих студій. Зокрема, перспективи її подальшого вивчення можна вбачати у психоаналітичному дослідженні стасу героїні-оповідачки, викликаного ізоляцією.

Ключові слова: літературна проєкція пандемії, неоміфологізм, міфосценарій, міфологема, архаїчна бінарна опозиція.

Множинність інтерпретації літературного твору, обґрунтована в теорії рецептивної естетики, зумовлює різні підходи до його дослідження. Контекст доби може спровокувати несподіване прочитання тієї чи іншої книги з огляду на перегуки її мотивів із поточними суспільними реаліями. Скажімо, Г. Улюра пояснює нову хвилю зацікавлення романом австрійської письменниці М. Гаусгофер «За стіною», який не отримав належної уваги літературних критиків під час першої публікації, активізацією феміністичного руху у вісімдесятих роках минулого століття, через двадцять років після його виходу у світ (Улюра, 2020). Сюжет цього

твору настільки виразно перегукується з реаліями сьогодення, що спонукає до його переосмислення в контексті новочасної доби.

Хоча роман «За стіною» був написаний і виданий німецькою мовою ще в 1963 р., до українського читача він дійшов у перекладі Н. Іванчук лише у 2020 р. Цим фактом пояснюється відносно невелика кількість розвідок, присвячених його аналізу, у вітчизняному літературознавстві. Традиційно ретельний підхід до вивчення роману спостерігаємо в праці Г. Улюри «Жінка за стіною»: науковиця розглянула книгу М. Гаусгофер у контексті феміністичної критики, підкреслюючи, що «цей роман читають нині

як книжку про жіночу автономію, про ціну, яку жінка платить, щоб усвідомити себе не дружино-мамою-господинею, а людиною, читають як високохудожній феміністичний маніфест» (Улюра, 2020). Суголосьну версію прочитання твору знаходимо в рецензії К. Кушей, яка вбачає психологічні бар'єри й перепони в стіні, що стала причиною ізоляції героїні від решти світу (Кушей, 2022). Критикиня Е. Дуглас висвітлює особливості книги М. Гаусгофер як жіночої версії робінзонади (Douglas, 2022). Останнім часом помітно збільшилася кількість рецензій на цей роман в англійській літературній критиці: такий посиленний інтерес до антиутопії «За стіною» можна пояснити спробами перепрочитання роману в контексті поширення коронавірусної інфекції. Так, Н. Хафмен акцентує увагу не лише на феміністичному характері роману, але й на злободенності антиутопії М. Гаусгофер, яка оприявнює особливості життя в ізоляції, що стало сумнозвісною реальністю в епоху пандемії COVID-19 (Huffman, 2022). У рецензії К. Сестанович увагу зосереджено передусім на можливості інтерпретації книги «За стіною» як алегоричної «пандемічної» літератури. Критикиня підкреслює, що в часи появи твору таке його прочитання було неможливим. Розмірковуючи про різні підходи до інтерпретації антиутопії, політичний зокрема, авторка рецензії вважає, що «прочитання книги крізь призму пандемії є неunikним подальшим кроком її читацької рецепції» (Sestanovich, 2022). Погоджуємося з К. Сестанович щодо нагальної потреби такого дослідження, у чому й убачаємо актуальність теми запропонованої розвідки.

Мета статті — дослідити специфіку літературної проекції пандемії в романі Марлен Гаусгофер «За стіною», ідентифікуючи й аналізуючи художні версії міфосценаріїв у творі.

Теоретичною основою дослідження було обрано концепцію Ю. Вишницької, викладену в монографії «Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах» (2016), за якою міфосценарії — це «багатошарова структура з міфологемно спресованими традиційними сюжетами, образами й мотивами, що підпорядковуються певній функції-ролі: зберігати в собі сценарний код, постійно семантично автогенеруючись і відтворюючи гени прецедентних парадигм» (Вишницька, 2016, с. 35–36).

У ході дослідження було використано такі методи літературознавчого аналізу, як інтертекстуальний (з метою деконструкції тексту й виокремлення та аналізу міфологічних інтертекстів), семіологічний (для з'ясування семантики міфологічних мотивів і образів, міфоло-

гем та авторського неоміфу), психоаналітичний (для з'ясування архетипних основ і психологічних засад авторської міфотворчості, психологізму образів), поетологічний (для вивчення міфопоетики роману).

Роман М. Гаусгофер написаний у формі щоденника героїні-оповідачки. Цікавим вважаємо спостереження К. Сестанович, яка вбачає зв'язок цього жанрового різновиду літературного твору зі зростанням популярності діаріюшів під час спалаху пандемії COVID-19 (Sestanovich, 2022). Як правило, щоденники пишуть під впливом подій, що викликають сильні враження та спонукають до їх фіксації у хронологічній формі. Цілком очевидно, що ситуація, описана в романі М. Гаусгофер, як і умови життя в ізоляції під час пандемії COVID-19, може служити каталізатором потреби у нотуванні поточних спостережень.

Будь-яка пандемія сприймається як загроза існуванню людства, бо викликає величезну кількість смертей, тому асоціюється з есхатологічними сюжетами. Коронавірусну інфекцію у ЗМІ нерідко трактували як біологічну зброю масового знищення, що може спровокувати фатальні наслідки для сучасної цивілізації.

Уже на початку роману «За стіною» оприявнюються елементи міфосценарію кінця, в основі якого лежить есхатологічний сюжет. Героїня-оповідачка знаходить у гірському мисливському будиночку, до якого прибула із сестрою та її чоловіком на відпочинок, стратегічні запаси харчових продуктів і речей першої необхідності, адже «тоді ширилося багато чуток про ймовірну атомну війну та її наслідки» (Гаусгофер, 2020, с. 10). Цей міфосценарій у творі М. Гаусгофер разом із міфосценарієм початку як універсальною світоглядною моделлю є частинами моделі дуалістичної.

М. Гаусгофер оригінально моделює у своєму романі есхатологічний сюжет: головну героїню від решти людей раптово відділяє загадкова невидима перепона, за якою всі зазнали миттєвої смерті: «Біля криниці стояв чоловік, завмерши з пригорщею води на півдорозі між цямринням й обличчям. <...> Але він так і не торкнувся долонею обличчя. Він взагалі не ворухився» (Гаусгофер, 2020, с. 17–18). За стіною лише рослини залишилися живими. Стан, у якому завмерли всі живі істоти, був подібний до сну: «Дві корови лежали в траві по другий бік стіни. Я довго до них придивлялася, але не помітила, щоб їхні боки піднімалися й опускалися у такт диханню. Корови не здавалися мертвими, скоріше спали» (Гаусгофер, 2020, с. 31). Тут можна завважити алюзію на міфологічні образи братів-близнюків Гіпноса і Танатоса, оскільки

мотиви сну і смерті переплітаються. Масовий характер смертей у романі викликає асоціацію з пандемією, особливістю якої, в інтерпретації М. Гаусгофер, є її таємничий характер, оскільки немає доступу до джерел інформації, що допомогли б з'ясувати причини катастрофи.

У розгортанні сюжету роману «За стіною» оприсутнюються паралелі з біблійним міфосценарієм потопу, суттєво трансформованим письменницею: фермерський будиночок, в якому перебувала героїня-оповідачка, можна вважати аналогом ковчега, а її саму — жіночою версією образу Ноя. До помешкання жінки приходять звірі, яким вона надає притулок: модифікація мотиву порятунку відбувається шляхом заміни парних образів тварин на одиничні. З нею лишився пес Рись, який належав родині її сестри, згодом до будиночка прибилися корова і кішка. Останньою істотою, про яку дбала героїня-оповідачка, була біла ворона, що також можна розглядати як алюзію на біблійний міфосценарій потопу, адже в ньому присутній подібний орнітологічний образ.

Міфосценарій кінця репрезентовано на різних рівнях твору: сюжетному, мотивному та образному. Героїня-оповідачка усвідомлює, «яких велетенських масштабів сягнула катастрофа» (Гаусгофер, 2020, с. 40). Тут також можна завбачити натяк на пандемічний характер лиха, причини якого залишаються нез'ясованими. Героїня-оповідачка багато розмірковує про те, що з нею сталося, артикулюючи мотиви загибелі: «Припустила, що це якась новітня зброя, існування якої великим державам пощастило втримати в таємниці. Ідеальна зброя. Що нищить землю, убиває лише людей і тварин. Ліпше, звісно, було б, щоб зброя пощадила й тварин, але, мабуть, таке неможливо. Людство, споконвіку ведучи свої війни, ніколи не зважало на тварин. <...> Судячи з вигляду жертв, вони не страждали. З усіх найпекельніших винаходів людства цей видавався мені найгуманнішим» (Гаусгофер, 2020, с. 42). Тут також можна вбачити аналогії з використанням біологічної зброї, наслідки застосування якої можуть спричинити пандемію. На думку Е. Феррагамо, незбагненний характер стіни навіює думку про результат використання ядерної зброї (Ferragamo, 2021).

Під час спалаху пандемії COVID-19 представники соціальних наук передбачали, що її наслідки матимуть не лише економічний характер: передусім людство переосмислить свої стосунки з довкіллям, стане більш екосвідомим, що приведе до змін у парадигмі відносин «людина — природа». Такі зрушення у сприйманні світу можна помітити в романі М. Гаусгофер.

Героїні-оповідачці властиві ознаки архаїчного міфомислення: вона вважає себе і тварин рівними, тому навіть полювання видається їй «бридким і навіть підлотним дійством» (Гаусгофер, 2020, с. 56). Жінка вбачає спільне між усіма живими істотами: «Ми — єдина велика родина; почуваючись самотніми й нещасливими, радо приймаємо дружбу братів наших менших. Вони страждають від болю, як і ми; вони, як і ми, потребують їжі, тепла й трішечки ніжності» (Гаусгофер, 2020, с. 248). У її снах тварини розмовляють людською мовою, а люди натомість із часом перестали снитися: «Люди, які населяли мої сни першої зими, зникли назавсім. <...> У снах люди ніколи не були до мене доброзичливими, у ліпшому випадку, були байдужі, а от звірина завжди приязна й життєрадісна» (Гаусгофер, 2020, с. 156). З іншого боку, в уявленні героїні-оповідачки чітко оприсутнюється бінарна опозиція «людина — тварина», причому її значення тотожне протиставленню «чужий — свій». Така артикуляція світоглядних уявлень героїні-оповідачки близька до передбачуваних соціологами й філософами зрушень у свідомості тих, хто пережив наслідки пандемії.

Жінка в романі М. Гаусгофер більше схильна жити за міфологічним/циклічним часом, ніж за історичним/лінійним: «Я орієнтуюся у часі за сонцем, а якщо воно ховається за хмарами, то за прильотом і відльотом вороння й іншими прикметами. <...> Багато моїх знайомих ставилися до годинників, мов до ідолів, і мене це ніколи не дивувало. <...> Та я неохоче служила людському часові, рубаному на кавалки цоканням годинників, тому часто потрапляла в скрутне становище. Ніколи не любила годинників, усі мої годинники рано чи пізно в дивний спосіб ламалися або зникали» (Гаусгофер, 2020, с. 66). У романі темпоральні мотиви також акцентовано змінами пів року, від яких дуже залежало виживання жінки на безлюдді.

Образ стіни в романі «За стіною» наділений просторовими і часовими характеристиками: невидимий мур відділяє героїню-оповідачку не лише від решти світу, що зазнав загибелі, а й від минулого життя, у якому вона марнувала свої дні на другорядні речі: «Стіна змусила мене почати нове життя, але по-справжньому мене хвилює те, що й раніше: народження, смерть, пори року, зростання і тлін» (Гаусгофер, 2020, с. 156). У рефлексіях жінки оприсутнюються характерні для архаїчного міфомислення бінарні опозиції: «початок — кінець», «життя — смерть», «зростання — тлін». До речі, спалах пандемії COVID-19 засвідчив підвищення частотності вживання лексем «життя» і «смерть» в медійному дискурсі й побутовому обігу.

У впорядкуванні героїнею-оповідачкою життя в нових умовах простежуються ознаки облаштування власного «космосу», тоді як її попереднє існування асоціюється з хаосом. Погоджуємося з Ю. Вишницькою в тому, що «домінантними міфологічними образними моделями є космогонічна та есхатологічна» (Вишницька, 2016, с. 133). Відповідно основу міфосценарію початку становлять космогонічні міфи. У романі М. Гаусгофер цей міфосценарій реалізується як освоєння нового простору. У сюжеті твору можна помітити всі його елементи, означені Ю. Вишницькою: «Образ/ізоморф креатора / локація креації / спосіб креації, репрезентований традиційними мотивами / власне креативне дійство / результат креації» (Вишницька, 2016, с. 105). Героїня-оповідачка, опинившись на самоті після появи стіни, прилаштовується до незвичних реалій, вдаючись до вирощування городини, побудови приміщення для худоби. Під час спалаху пандемії COVID-19 і спричиненої нею ізоляції багато людей були вимушені перебувати вдома й облаштовувати свій «космос», повертаючись до справ, на які бракувало часу, реалізуючи свої креативні вміння. Виразним проявом міфосценарію початку в романі «За стіною» можна вважати мотив народження: кішка кілька разів приводить кошенят, корова Белла отелюється, і жінка доглядає за нею та бичком. Окрім того, героїні-оповідачці сняться химерні сні: «Уві сні я народжую дітей, і це не завжди людські діти, серед них кошенята, цуцики, телята, ведмежата, іноді якісь дивовижні волохаті істоти» (Гаусгофер, 2020, с. 248). Такі візії засвідчують прагнення єдності з усіма живими істотами, повернення до природних витоків, гармонійної зв'язки з якими порушила цивілізація.

З іншого боку, у сюжеті роману «За стіною» можна відстежити ознаки міфосценарію ініціації. Поява стіни символізує стадію відокремлення жінки від соціуму. Перебування в ізоляції спричиняє характерні для ритуалу переходу страждання: героїня-оповідачка втратила найближчих їй людей, у неї не було сумнівів щодо загибелі двох доньок і сестри з чоловіком. До психологічних випробувань додалися фізичні, адже жінці довелося займатися важкою роботою, пов'язаною з доглядом за худобою і обробкою землі, потерпати від нестачі продуктів харчування, складних погодних умов і хвороб. Мисливський будиночок із прилеглою до нього територією можна розглядати як ініціаційний локус. Ю. Вишницька згадує у своїй праці «про так звану ініціальну хворобу, коли обраний відчуває себе невпевненим і самотнім; цей стан ще підсилюється й символізмом міс-

тичної смерті, коли ініційований відчуває себе покинутим (одночасно і божественними, і демонічними силами) й приреченим на смерть» (Вишницька, 2016, с. 415). Подібний стан переживала героїня-оповідачка в романі «За стіною». Результатом стадії випробування для неї стало отримання нового знання, «здобуття нової, очищеної душі, що пізнала істину» (Вишницька, 2016, с. 421). Однак, на жаль, третього етапу — повернення до спільноти в новому статусі — у романі не артикульовано. Фінал твору відкритий: невідомо, чи героїня-оповідачка зможе знову опинитися серед людей.

Під час пандемії COVID-19 одним із превентивних санітарних заходів було дотримання чітко визначеної дистанції, оскільки інша людина потенційно сприймалася як небезпечна з точки зору наявності коронавірусної інфекції. У такій ідентифікації відлунує архаїчне протиставлення чужого як ворожого, що також чітко артикульовано М. Гаусгофер у міркуваннях героїні-оповідачки: «Іноді хочеться, щоб відчуження обернулося близькістю, але я надто далеко від цього. “Чужий” і “небезпечний” досі означає для мене одне і те ж» (Гаусгофер, 2020, с. 266).

У романі «За стіною» оприсутнюється чимало візій, характерних для антиутопій, що оповідають про антропогенні катастрофи: на місці індустріалізованих, спотворених людською діяльністю ландшафтів відроджується потужна енергія природи. На думку героїні-оповідачки, «Світ <...> поволі поглине всесильна кропива» (Гаусгофер, 2020, с. 192). Вона перебуває на боці природи й протиставляє себе решті людства, розмірковуючи про причини катастрофи, що сталася: «Природа мстить за тотальне винищення хижаків, за те, що дичина більше не має ворогів, окрім людини» (Гаусгофер, 2020, с. 105). Героїня-оповідачка чітко усвідомлює, що для неї «уособленням небезпеки завжди були люди» (Гаусгофер, 2020, с. 24). Хоча в антиутопії не вербалізовано причини катастрофи, можна впевнено говорити про їх антропогенний характер.

Таким чином, у романі М. Гаусгофер «За стіною» можна вбачати самобутню літературну проєкцію пандемії, що найчіткіше оприявнюється в сюжеті про ізоляцію, в артикуляції базової архаїчної опозиції «життя — смерть». У творі австрійської письменниці ця проєкція переконливо візуалізована в міфосценаріях початку, кінця та ініціації, що виявляють дифузність контурів структури й ознаки трансгенності — здатності одного міфосценарію перетікати в інший. Інтерпретація цих міфосценаріїв дає змогу ідентифікувати аналізований твір як зразок

неоміфологічної літератури. Антиутопія М. Гаусгофер відкриває простір для різноаспектних літературознавчих студій, зокрема, перспективи

її подальшого вивчення можна вбачати в психоаналітичному дослідженні стану героїні-оповідачки, викликаного ізоляцією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вишницька Ю. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах: моногр. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 614 с.
2. Гаусгофер М. За стіною. Л.: Видавництво Старого Лева, 2020. 296 с.
3. Кушей К. Про стіни матеріальні і безтілесні. URL: <https://lysty.net.ua/zastinoyu/> (дата звернення: 10.09.22).
4. Улюра Г. Жінка за стіною. URL: <https://zbruc.eu/node/101558> (дата звернення: 10.09.22).
5. Douglas E. Survival tale “The Wall” pits a woman against strange forces. URL: <https://www.csmonitor.com/Books/Book-Reviews/2022/0727/Survival-tale-The-Wall-pits-a-woman-against-strange-forces> (дата звернення: 10.09.22).
6. Ferragamo E. Marlen Haushofer’s *The Wall* and the post-nuclear culture of the face. *Sign Systems Studies*. 2021. 49 (3/4). Pp. 383–399. URL: <https://ojs.utlib.ee/index.php/sss/article/view/SSS.2021.49.3-4.07> (дата звернення: 10.09.22).
7. Huffman N. Escaping the Patriarchy for Good. URL: <https://www.theatlantic.com/books/archive/2022/08/the-wall-marlen-haushofer-book/671071/> (дата звернення: 10.09.22).
8. Sestanovich C. Back to the Wall. URL: <https://thebaffler.com/latest/back-to-the-wall-sestanovich> (дата звернення: 10.09.22).

REFERENCES

1. Vyshnytska, Yu. (2016). *Mifolohichni stsenarii v suchasnomu khudozhniomu ta publitsystychnomu dyskursakh* [Mythological Scenarios in Modern Literary and Journalistic Discourses]. Monograph, K.: Borys Grinchenko Kyiv University, 614 p. [in Ukrainian].
2. Haushofer, M. (2020). *Za stinoiu*. Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva, 296 p. [in Ukrainian].
3. Kushei, K. (2022). *Pro stiny materialni i beztiliesni*. [in Ukrainian]. <https://lysty.net.ua/zastinoyu/>
4. Uliura, H. (2020). *Zhinka za stinoiu*. [in Ukrainian]. <https://zbruc.eu/node/101558>
5. Douglas, E. (July 27, 2022). *Survival Tale “The Wall” Pits a Woman against Strange Forces*. [in English]. <https://www.csmonitor.com/Books/Book-Reviews/2022/0727/Survival-tale-The-Wall-pits-a-woman-against-strange-forces>
6. Ferragamo, E. (2021). *Marlen Haushofer’s The Wall and the Post-Nuclear Culture of the Face*. *Sign Systems Studies*, 2021, 49 (3/4), pp. 383–399 [in English]. <https://ojs.utlib.ee/index.php/sss/article/view/SSS.2021.49.3-4.07>
7. Huffman, N. (2022). *Escaping the Patriarchy for Good*. [in English]. <https://www.theatlantic.com/books/archive/2022/08/the-wall-marlen-haushofer-book/671071/>
8. Sestanovich, C. (June 22, 2022). *Back to the Wall*. [in English]. <https://thebaffler.com/latest/back-to-the-wall-sestanovich>

Halyna Bokshan,

Kherson State Agrarian and Economic University (Kherson, Ukraine)

ORCID ID 0000-0002-7430-8257

e-mail: alebo@ukr.net

LITERARY PROJECTION OF PANDEMIC IN MARLEN HAUSHOFER’S NOVEL “THE WALL”

The context of a historical period may provoke unexpected interpretation of this or that book because of its parallels with current social phenomena. The plot of Marlen Haushofer’s novel has such distinct similarities to the present reality, that it makes scientists reinterpret it. Though this literary work was published in German in 1963, it was translated into Ukrainian in 2020, that explains a small number

of studies, devoted to its analysis. The number of the reviews on this novel has recently grown in English-language literary sources, emphasising the need of reinterpretation of the novel in the context of the spread of coronavirus infection, that proves topicality of the theme of the article. The purpose of the study is to examine the specificity of a literary projection of pandemic in Marlen Haushofer's novel "The Wall", identifying and analysing literary versions of mythoscenarios in it.

Yu. Vyshnytska's concept described in her monograph "Mythological Scenarios in Modern Literary and Journalistic Discourses" is chosen as a theoretical foundation of the research. The following methods of literary analysis — intertextual, semiological, psychoanalytical and poetological — are used in the course of the research. At the beginning of the novel "The Wall" there are elements of the mythoscenario of the end, based on eschatological plots. This mythoscenario in Marlen Haushofer's work is a part of a dualistic model together with the mythoscenario of the beginning which is a universal worldview model. The dystopia "The Wall" can be considered an original literary projection of pandemic that is visible most distinctly in the plot of isolation, in articulation of the basic archaic opposition "life–death". The work of the Austrian author vividly visualises it in the mythoscenarios of the beginning, the end and initiation which show diffusion of the structural contours and transgenic features — the ability of one mythoscenario to merge with another. Interpretation of these mythoscenarios allows identifying the analyzed novel as an example of neomythological literature. M. Haushofer's dystopia opens space for literary studies of different aspects, in particular, prospects of further research can be seen in psychoanalytical investigation of the character-narrator's state caused by isolation.

Key words: literary projection of pandemic, neomythologism, mythoscenario, mythologeme, archaic binary opposition.

Стаття надійшла до редакції 22.08.2022.

Прийнято до друку 11.10.2022.